

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Павлюк С.І., аспірант

Миколаївський національний аграрний університет

Сільський розвиток – процес, при якому забезпечується гармонійний соціоекономічний прогрес сільської місцевості на основі самоорганізації сільських громад із максимально можливим використанням чинників ендогенного розвитку (місцевих активів) при їх поєднанні із зовнішніми можливостями. Створення економічного підґрунтя для підвищення якості життєвого середовища для сільського населення повинно відбуватися за рахунок розвитку громади [1].

З метою формування самодостатніх територіальних громад було прийнято Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», метою якого є формування спроможних, самодостатніх територіальних громад, які б володіли відповідними матеріальними, фінансовими ресурсами, територією та об'єктами соціальної інфраструктури, необхідними для ефективного виконання покладених на їхні органи місцевого самоврядування завдань та функцій та покращення якості надання адміністративних, соціальних, громадських послуг жителям територіальних громад [2].

Світова практика свідчить, що місцеві (територіальні) громади можуть внести суттєвий вклад у вирішення проблем бідності, становлення сільської економіки та розвиток соціально-орієнтованого малого підприємництва.

Одним з прикладів посилення врядування за участі громад з метою покращення умов проживання людей в межах сільських територіях в Україні є започаткований у 2007 році Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», який фінансується Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) та Європейським Союзом. За підтримки ПРООН місцеві громади встановлюють та підтримують партнерські відносини з центральними

та місцевими органами влади, приватним сектором та міжнародними донорами і тим самим покращують місцеву інфраструктуру, забезпечують трудову зайнятість, сприяють підприємництву, а також поліпшують якість надання найважливіших соціальних послуг (в освіті, медицині тощо).

Спільний проект Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» активно діє по всій території України з 2008 року. Більше 2,6 млн осіб у понад 2000 сіл покращили своє життя завдяки реалізації мікропроектів щодо відновлених дитячих садків та шкіл (664), медичних пунктів (118), доступу до якісної води (110), охорони довкілля (9), енергозберігаючого вуличного освітлення (706) [3].

Складовими економічного розвитку сільських територій Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», передбачається створення нових та надання підтримки існуючим неприбутковим багатопрофільним сільськогосподарським обслуговуючим кооперативам для створення нових робочих місць та отримання доходу у сільській місцевості.

Загалом з початку проекту (2007-2015 роки) було створено 47 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, загальною чисельністю 1491 осіб, а це 1018 домогосподарств, причому на кожний кооператив в середньому припадає 62 домогосподарства. В рамках проекту сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи запроваджують власні економічні ініціативи – мікропроекти, а саме з вирощування овочів та фруктів, виробництво молока. Проект передбачає закупівлю обладнання (наприклад, трактора та запчастин, ванни для охолодження молока) або створення структур (наприклад, «зеленого дому»), які сприяють виробництву або обробці сільськогосподарської продукції за рахунок використання нових технологій.

Станом на кінець 2015 року загальна вартість таких мікропроектів склала 16,2 млн грн, або 344 680 грн у середньому на один проект. Причому 77% від загальної суми фінансування це кошти ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», 17% – власні внески членів кооперативів, 5,6% – кошти місцевих органів влади та 0,4% – приватних донорів [3].

Проект надає підтримку обласним та місцевим органам влади щодо поширення кращих практик та досвіду із спільного планування та подальшого поширення підходу, орієнтованого на громаду. Діяльність Проекту спрямовано на відновлення соціальної та комунальної інфраструктури в таких пріоритетних сферах діяльності громад, як енергоефективність, охорона здоров'я, охорона навколишнього середовища, водопостачання спільно з розвитком малого аграрного бізнесу.

Проект «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» застосовує цілісний підхід щодо сприяння сталому місцевому розвитку та демократичному місцевому врядуванню шляхом об'єднання моделі розвитку громад, яка є ефективною з точки зору витрат та досягнення результатів та вартою розповсюдження, із дорадчими послугами щодо національної політики та розбудовою спроможності місцевих органів влади.

Підсумовуючи вищевикладене, відмітимо, що реалізація Проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду» забезпечує соціально-економічний розвиток сільських територій та оптимальну комунікаційну структуру між громадою, органами виконавчої влади і місцевого самоврядування, є дуже ефективним та діючим механізмом місцевого розвитку.

Література

1. Бородіна О.М. Соціальні інновації в системі сільського розвитку: концептуальні підходи / О.М. Бородіна // Економіка України. – 2010. – №9. – С. 68-77.
2. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-viii>).
3. Річний звіт про діяльність проекту МРГ 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://cba.org.ua/images/stories/Ukr_Edited_APR-2015_Final_2.pdf.